

दूर रहा, दूर रहा !

पोवाडा _____ : 39 :

चौक १ ला

दूर रहा, दूर रहा, दारूपासुन दूर रहा । दारूपायी नष्ट जाहले
कैक जर्गी या जरा पहा ॥ दारू ढाकिण दुष्ट अव्रदसा शिरली ज्याच्या
घरांत । कुटुंब त्याचं नष्ट जाहलं । बोल घरा हे चित्तांत ॥ चाल ॥ माझा
होता छान संसार । छत्रकडी मोठी सुंदर ॥ जी ॥ माझी बायको
सद्गुणी थोर । कुटुंबाचा मोठा आधार ॥ जी ॥ चाल ॥ कुणि गरजू
आला जर घरीं । खट्टू अंतरीं । होउनी गेला । कधि नाहीं ॥ दीन-
दुवळा अपंग जनीं । खिन्न होउनी घरांतुन गेला । कधि नाहीं ॥ चाल ॥
खाऊन पिऊन सुखी मी हौतो हौतं नंदनवन । लोक गांवांतिल
वाखाणत मज धन्य धन्य जीवन ॥ १ ॥

चौक २ रा

सुख आमचं हें बघवेना पण जीवनरामाला । सुखांत माती
काळविण्याचा बेत त्यानं केला ॥ बोलत बोलत एका दुकानांत घेऊन
मज गेला । पेय पेल्यांतुन प्यायला दिलं मज आनंदित झाला ॥ दारू
होती, प्यायल्यावरती धुंदी मज आली । जरा वेळानं धुंदी उतरली फिरलों
माघारीं ॥ चटक लागली रोज चाललों दारू पिण्याला । घरीं कुणाला
ठाऊक नाहीं, नाश जवळ आला ॥ जी ॥ चाल ॥ पैसा मी सगळा
उधळला । चार पोरं कारवारिण लागली देशोधडीला ॥ जी ॥ पोटभर

ना अन्न खाण्याला । कर्जाचा बोजा मी केला । सावकार येऊन बसला
दाराला । घरदार गहाण सारं पडलं-आकांत झाला ॥ जी ॥ चाल ॥
शेती गेली, वाडी गेली, झाली दुर्दशा सर्वांची । व्यसन दारूचं तरी
सुटेना, उलटी फेरी दैवाची ॥ २ ॥

चौक ३ रा

एके दिवशीं दारू पिऊन चाललों घराला ॥ जी ॥ रस्त्यांत चिखल
होता झाला । झोक गेला पडलों चिखलांत शुद्ध ना मला ॥ जी ॥
नाकातोडांतलं चिखल गेला ! । दारुनं जनावरासारखं केलं हो मला
॥ जी ॥ माझी बायको आली त्या जागेला । तिनं उचलून नेलं घरीं
मला ॥ कारवारिण बोलली मग मला । “ कारबारी, किती सांगूं तुमास्नी
या वेळा । हा सोडा दारूचा चाळा । संसाराचा सत्यानास झाला ।
सोन्यासारखीं पेरं वणवणती रस्त्यारस्त्याला ॥ जी ॥ घरीं धान्याचा एक
कण नाही राहिला । नाही कपडा धड अंगाला । किती सांगूं तुमास्नी
सोडा सोडा दारूला ” ॥ चाल ॥ कारवारिणीचं बोलणं ऐकून लाथ हाणली
एक कमरेला । मूल कमरेचं ताडून उडालं कोसळली बाई धरणीला
॥ जी ॥ कनवटीचे चार पैसे घेतले हिसकून दारू पिण्याला । पुन्हा
चाललों रस्त्यावरती विचार मुळिना मी केला ॥ जी ॥ दारू प्यालों धुंदी
चढली रस्त्यांत पडलों चिखलांत । नशीब माझं साधू दिसला जवळच
माझ्या पुढ्यांत ॥ ३ ॥

चौक ४ था

भगवी वस्त्रं जटा डोक्यावर रुद्राक्षांची माळ गळा । हातीं कमंडलु,
पायीं खडावा, भस्म चर्चिलं अंगाला ॥ जी ॥ चाल ॥ रस्त्यांत पडलों
पाहून । त्यानं नेलं मला उचलून ॥ जी ॥ दूर दूर गेला वेऊन ।

झोपडींत ठेवलं नेऊन ॥ जी ॥ चाल ॥ दारूचा अम्मल उतरला । पाहूं
लागलों चारी बाजूला । तों समोरच साधू दिसला । त्यानें चेहरा हासरा
जरा केला । अन् लागला साधू बोलायला । “ काय, किसनभाऊ,
रस्त्याला चिखल कसा लागला ? । जो मनुष्य दारू लागला प्यायला ।
तो सात जन्म रौरव नरकांत पडला । सद्गती मिळणार नाही त्याला ।
माझ्या श्रीहरीची शपथ तुम्हाला । जर यापुढं शिवाळ दारूला । तर
पाप जन्माजन्माला ” ॥ चाल ॥ उपदेशाचे शब्द दिव्य हे शिरले माझ्या
हृदयांत । “ दारू सोडली ” बोलून आलों, घराकडं आनंदांत ॥ जी ॥
बोललों बायकोला कारवारिणी ग, मी सोडली दारू आजपासून । तुझ्या
पायाची शपथ बाई । आतां चांगला वागेन ॥ ऐका, ऐका,
कर्धी दारूला शिवूं नका । पांडुरंगाचे बोल असे हे विसरूं नका, कर्धी
विसरूं नका ॥ जी ॥ ४ ॥

रचना-२२-१-१९६२.

